

इदंज्ञानेनपश्यतीत्याह यदेति जुगुप्सतेतिनिदति पश्यद्वष्टारंपश्यन्नसंत्यजेन्नविस्मरेत् तत्त्वपक्षपातौहिधियात्त्वभावइतिन्यायेनसकृज्जातमपिप्रमाणज्ञानंनश्यति अनादिकालीनमपिआतिज्ञानंनपुनरुन्मिषतीतिभावः यदाहुर्बाह्याअपि निरुपद्रवभूतार्थस्वभावस्यविपर्ययैः नबाधोयलवत्त्वेपिबुद्धेस्तत्पक्षपाततइति अपरिणामिनोनित्यसिद्धस्यवस्तुनः सम्यक्ज्ञातस्यपुनर्बाधोनास्तिअयलवत्त्वेपितद्विषयकप्रत्ययानाट्त्तावपि तत्रहेतुर्बुद्धेरितीतिबाह्यश्लोकार्थः ॥ २१ ॥ इमंप्राकृतंजनंदेहं जालंहिजालमिव ॥ २३ ॥ उदकज्ञानात्इदंममजीवनमितिज्ञानात् ऋदाध्रदंमत्स्यइवदेहोद्देहमहमप्यनुवर्तितवान् ॥ २४ ॥ मत्स्यउदकादिबाहंपुत्रादिभ्योन्यमालानंनवेक्षीतिनशब्दानुकर्षेणयोज्यं ॥ २५ ॥ मग्नंविपद्ग्लं ॥ २६ ॥ बंधुःसखा एकलंवअविसंवादं तस्यैवव्याख्या यादृशइति ॥ २७ ॥ विमलोनिष्कपटः ॥ २८ ॥ अ

यदातुगुणजालंतत्प्राकृतवैजुगुप्सते ॥ पश्यतेचपरंपश्यंतदापश्यन्नसंत्यजेत् ॥ २२ ॥ किंमयाकृतमेतावद्योहंकालमिमंजनं ॥ मत्स्योजालंत्यविज्ञानादनुवर्तितवानिह ॥ २३ ॥ अहमेवहिंसंमोहादन्यमन्यंजनाजनं ॥ मत्स्योयथोदकज्ञानादनुवर्तितवानहं ॥ २४ ॥ मत्स्योन्यत्वंयथाज्ञानादुदकान्नाभिमन्यते ॥ आत्मानंतद्वज्ञानादन्यत्वंचैववेद्यहं ॥ २५ ॥ ममास्तुधिगबुद्धस्ययोहंमग्नमिमंपुनः ॥ अनुवर्तितवान्मोहादन्यमन्यंजनाजनं ॥ २६ ॥ अयमत्रभवेद्वंधुरनेनसहमेक्षमं ॥ साम्यमेकत्वमायातोयादृशस्तादृशस्त्वहं ॥ २७ ॥ तुल्यतामिहपश्यामिसदृशोहमनेनैव ॥ अयंहिविमलोव्यक्तमहमीदृशकस्तथा ॥ २८ ॥ योहमज्ञानसंमोहादज्ञयासंप्रवृत्तवान् ॥ ससंगयाहंनिःसंगःस्थितःकालमिमंत्वहं ॥ २९ ॥ अनयाहंवशीभूतःकालमेतंनबुद्धवान् ॥ उच्चमध्यमनीचानांतामहंकथमावसे ॥ ३० ॥ समानयानयाचेहसहवासमहंकथं ॥ गच्छाम्यबुद्धभावत्वादेपेदानोस्थिरोभवे ॥ ३१ ॥ सहवासंनयास्यामिकालमेतद्विवंचनात् ॥ वंचितोस्म्यनयायद्विनिर्विकारोविकारया ॥ ३२ ॥ नचायमपराधोस्यात्यपराधोत्ययंमम ॥ योहमत्राभवंसक्तःपराङ्मुखमुपस्थितः ॥ ३३ ॥ ततोस्मिबहुरूपासुस्थितोभूतिष्वभूतिमान् ॥ अमूर्तश्चापिमूर्तात्ताममत्वेनप्रदर्शितः ॥ ३४ ॥ प्राकृतेनममत्वेनतासुतास्विहयोनिसु ॥ निर्ममस्यममत्वेनकिंकृतंतासुतासुच ॥ ३५ ॥

ज्ञायाजडयाप्रकृत्या ससंगनिःसंगयोर्मेहमंतरेणसंबंधायोगादित्यर्थः ॥ २९ ॥ उच्चादीनांदिवमनुष्यतिरश्चांसंबंधिनीतांअनेकविकारवतीमित्यर्थः एतेनविकारित्वाविकारित्वेअपिसंबंधासंभवायदर्शिते तथोदाहृतंप्रागेव निःसंगस्यससंगेनकूटस्थस्यविकारिणा आत्मनोनालनायोगोवास्तवोनोपपद्यतइति ॥ ३० ॥ समानयासंयुतया एषेदानीमितिषादपूरणार्थःसंधिः स्थिरःसांख्येयोगेवानिष्ठायुक्तःसन्भवेप्राप्त्याआत्मानंजानीयामित्यर्थः भूमात्मावित्यस्यरूपं ॥ ३१ ॥ वंचनात्विपर्ययज्ञानजात् अनयामूलाविषयाविकारयाविकारवत्या ॥ ३२ ॥ पराङ्मुखंवह्निमुखंविविषयंउपस्थितःभोक्तुमुद्युक्तः ॥ ३३ ॥ ततःपराङ्मुखोपस्थानात्बाह्यार्थप्रावणयात् भूतिषुदेहेषुअमूर्तस्यापिमूर्तात्सत्वेहेतुर्ममत्वमित्यर्थः ॥ ३४ ॥ योनिषुनिपातितइतिशेषः एतदेवघर्षणंनाम निर्ममस्येति किंकृतंनकिमपि ज्ञानस्यासाधनादित्यर्थः ॥ ३५ ॥